

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Jana Vyklického a JUDr. Petra Průchy, v právní věci **žalobce: P. K.**, proti **žalované: 1) Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, **2) Krajský soud v Praze**, se sídlem nám. Kinských 5, Praha 5, o náhradu škody způsobené nezákonnými rozhodnutími a nesprávným úředním postupem státních orgánů,

t a k t o :

I. Žaloba **s e o d m í t á .**

II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Z podání ze dne 17. 6. 2013 (nazvané „kasační stížnost“) je patrné, že po České správě sociálního zabezpečení se podle zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem, domáhá žalobce náhrady škody v rozsahu předčasného starobního důchodu od 27. 9. 2012 ve výši 13.140 Kč za období devíti měsíců. Žalobce rovněž konstatuje, že žalovaná se odmítla věci zabývat a sdělila mu „*že si to má zaplatit MS ČR*“. Nárok žalobce měl být potvrzen v celém rozsahu usnesením Krajského soudu v Praze ze dne 17. 12. 2012, č. j. 36 C 246/2013 - 5. Tímto usnesením však byla jen žaloba o náhradu škody vyloučena k samostatnému projednání.

Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval otázkou, zda se může věci zabývat meritorně a rozhodnout ji a dospěl k závěru, že v daném případě je namístě postup podle § 46 odst. 2 s. ř. s., podle něhož soud návrh odmítne, domáhá-li se navrhovatel rozhodnutí ve sporu nebo v jiné právní věci, o které má jednat a rozhodnout soud v občanském soudním řízení anebo domáhá-li se návrhem přezkoumání rozhodnutí, jímž správní orgán rozhodl v mezích své zákonné pravomoci v soukromoprávní věci.

Z listin, přiložených k návrhu žalobce, Nejvyšší správní soud zjistil, že žalobce se žalobou ze dne 5. 12. 2012 domáhal na žalované podle zákona č. 82/1998 Sb. ve znění pozdějších předpisů náhrady škody ve výši předčasného starobního důchodu a rovněž

zadosti učinění za nemajetkovou újmu. Uplatnil tedy podle zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti, nárok na náhradu škody způsobené mu nezákonnými rozhodnutími a nesprávným úředním postupem žalované v rámci řízení souvisejících s následky (pracovního) úrazu z června 1980. Žalovaná přitom, dle sdělení samotného žalobce, jeho požadavkům nemínila vyhovět (také nevyhověla například nároku na valorizaci náhrady za ztrátu na výdělek, viz přípis ze dne 28. 5. 1996, zn. X). O původním nároku na náhradu škody z pracovního úrazu rozhodoval Okresní soud v Kladně rozsudkem ze dne 10. 12. 1986, sp. zn. 13 C 1791/83. V textu podání žalobce zmiňuje řadu zřejmě, dle jeho přesvědčení, chybných postupů konkrétních osob ve věci týkající se jednání o nároku na náhradu škody podle zákona č. 82/1998 Sb.

Předmětem jednání a rozhodování v dané věci je v každém případě oprávněnost žalobcova nároku na náhradu škody způsobené mu nezákonným rozhodnutím a nesprávným úředním postupem státního orgánu při výkonu veřejné moci. Podmínky, za nichž stát odpovídá za takovou škodu, stanoví zákon č. 82/1998 Sb. Tento zákon je součástí soukromého práva. Odpovědnostní vztahy podléhající právní regulaci tohoto zákona jsou tak vztahy soukromoprávními. Tento závěr plyne jak z teorie občanského práva, tak i z praktické aplikace zákona (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 30. 4. 2002, sp. zn. Pl. ÚS 18/01). Právní vztahy vzniklé na základě zákona č. 82/1998 Sb. se subsidiárně řídí občanským zákoníkem (§ 26 zákona č. 82/1998 Sb.).

Dle § 14 zákona č. 82/1998 Sb. se nárok na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím uplatňuje u orgánu uvedeného v § 6 tohoto zákona. Obsah žalobcova podání pro svou svéráznou argumentaci a užité formulace neumožňuje jednoznačně určit příslušný orgán, který v uvedených řízeních vystupuje jménem státu. O uplatněném nároku sice úřad *de facto* rozhoduje, nejedná se však formálně ani materiálně o rozhodnutí správního orgánu vydané v oblasti veřejné správy, kterým by bylo zasahováno do veřejného subjektivního práva žalobce [§ 2, § 4 odst. 1 písm. a), § 65 s. ř. s.]; naopak jde *de iure* o uznání (akceptaci) či odmítnutí nároku protistrany v občanskoprávním vztahu. § 15 odst. 2 zákona č. 82/1998 Sb. pak stanoví, že domáhat se náhrady škody u soudu může poškozený pouze tehdy, pokud do šesti měsíců ode dne uplatnění nebyl jeho nárok plně uspokojen. I z tohoto ustanovení je zřejmé, že poškozený (žalobce) se má u soudu domáhat přímo svého nároku a nikoli pouze přezkoumání rozhodnutí žalovaného.

Vzhledem k právní povaze předmětného právního vztahu (občanskoprávní odpovědnostní vztah) věc nespadá do pravomoci soudů ve správním soudnictví, na vrcholu jejichž hierarchie stojí Nejvyšší správní soud. Podle § 7 odst. 1 o. s. ř. totiž spory a jiné právní věci, které vyplývají z občanskoprávních vztahů, pokud je podle zákona neprojednávají a nerozhodují o nich jiné orgány, projednávají a rozhodují soudy v občanském soudním řízení. Protože na danou věc se nevztahuje uvedená zákonná výjimka, spadá do pravomoci soudů rozhodujících v občanském soudním řízení.

Nejvyšší správní soud proto podle § 46 odst. 2 s. ř. s. žalobu odmítl, neboť žalobce se podanou žalobou domáhal rozhodnutí v právní věci, o které má jednat a rozhodnout soud v občanském soudním řízení (a také o tom jedná nebo jednal, jak potvrzuje sám

pokračování

žalobce). Usnesením Nejvyššího správního soudu o odmítnutí žaloby bylo řízení ve správním soudnictví ukončeno a žalobce se v intencích zákona (§ 46 odst. 2 věta druhá s. ř. s.) může domáhat (respektive se domáhá nebo domáhal) ochrany svých soukromých práv u obecného soudu v občanském soudním řízení. V žádném případě se však nemůže se svým nárokem obracet na Nejvyšší správní soud, který není v tomto případě k jeho projednání věcně příslušný.

O nákladech řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 3 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, jestliže byla žaloba odmítnuta.

Nad rámec nutného zdůvodnění Nejvyšší správní soud poznamenává, že případný nesouhlas s rozhodnutím ve věci, která by řešila vlastní nárok na důchod, by žalobce mohl vyjádřit kasační stížností, o které by rozhodoval Nejvyšší správní soud. Podmínkou je však, kromě jiného, povinné zastoupení účastníka advokátem a právní moc rozhodnutí krajského soudu, které je kasační stížností napadeno. Žádná z těchto podmínek dle připojených listin splněna není, takže uvedená informace je připojována jen pro případné budoucí poučení žalobce. Zejména lze doporučit věc předem projednat s advokátem, čímž lze předejít zbytečným chybám a nepříznivým důsledkům, neodvratně následujícím nedodržením zákonných povinností účastníka v řízení před správními soudy.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 3. července 2013

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu